

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1924 június 25.

172. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyarság közeledése

A *Bácsmegyei Napló* mai számában beszámolt arról a Novisadon megindult akcióról, mely az SHS. királyság területén működő kulturegyesületeknek egy szövetségbe való tömörítését tűzte ki célul. Ezzel kapcsolatosan helyet adtunk egy nyilatkozatnak is, melyben a mozgalom egyik irányítója a magyar kulturegyesületek csatlakozásáról s a magyaroknak a szlávok által kezdeményezett jótékonyági és kulturális akcióikban való részvételéről mondja el véleményét.

E véleménnyel szemben lehetetlen elhallgatni egy-két megjegyzést.

Aki azt állítja, hogy a magyarság távol tartja magát a szlávok által kezdeményezett közcélú akcióktól, az nem valamennyi e téren észlelhető jelenségre alapítja ítéletét. E kijelentésnek éppen az ellenkezője fedí a tényeket. Soha magyarok nem vonták ki magukat a társadalmi kötelezettségek teljesítése alól, akár jótékonyági, akár kulturális akcióért támogatást, de nem tagadta meg áldozatkészségét akkor sem, ha nemzeti célok istápolására hívták fel. Kérdezzék meg a gyűjtőveket, hallgassák meg a rendezőket, szólaltassák meg a gyűjtőket, ha eddig e téren partol, az csak azt sérelmezte, amilyen mértékben a magyarok nagyobb részt csak le maguknak az áldozásból is, mint amennyit az ildomosság és tapintat kéri.

A suboticiai okoknap alkalmából e helyen elmondottak nem csak helyi vonatkozásban érvényesek. Nem ismerjük azokat az előzményeket, amik miatt az árvizkárosultak segélyezésére Novisadon alakult bizottság ülésére az ötven magyar és német meghívott közül senki sem jelent meg. Az előzményekből s a hasonló esetek tanulságából következtetve azonban azt kell feltételeznünk, hogy a meghívottakat más ok tartotta vissza, nem az, hogy távol akartak maradni a jótékonyági akcióktól.

Ami pedig a magyar egyesületek csatlakozásának kérdését illeti, azt hisszük, az egyesület vezetői be fogják várni, hogy milyen célokat tűz ki s milyen feladatokat vállal a kulturegyesületeknek most alakuló szövetsége. Ha a szövetségnek célja olyan lesz, hogy abban a nemzetiségi kisebbségek is beilleszthetik nemzeti kultúrájuk ápolásának feladatát, akkor a kisebbségek kulturegyesületei bizonyára részt fognak kérni a közös munkából. Pár hónappal ezelőtt alakult meg Bukarestben a

romániai kulturegyesületek szövetsége. Az alakuláson, mint meghívottak megjelentek a magyar kulturegyesületek képviselői is, akiket olyan meleg ünnepléssel fogadtak, hogy a magyar-román kulturális közeledés jelentős eredményének tekintik a bukaresti összejövetelt.

Amit az erdélyi magyarok vállalnak és cselekednek, azt vállalják és cselekszik a vajdasági magyarok is. De a jugoszláviai kulturegyesületek vezetői is okuljanak a bukaresti példán. Tegyük lehetővé egyrészt azt, hogy a kulturmunkában a nemzeti kisebbségek szellemi munkásai is részt vegyenek, másrészt pedig, amikor a közös kulturmunka közös megkezdéséről van szó, az érzékenység szempontjait ne helyezze a kulturális és munkaközösségnek szempontjai fölé.

A nyilatkozat szerint érthető a kisebbségek távolmaradása, mert

a nacionalisták magatartása óhatatlanul ezt a reflexmagatartást idézte fel. Ámde, ha van ok, ami a magyaroknak távolmaradást tanácsol, akkor az, ki komolyan akarja a kultúra területén az összejövetelt, elsősorban arra fog törekedni, hogy ez az ok megszűnjön. S ezt az okot, minthogy nem a kisebbségek idézték fel, nem is a kisebbségek szüntethetik meg. De ha még az is, kérdés, ügyé kerül szét, hogy meghívják-e a kisebbségek felosztott, vagy felosztással megfenyegetett kulturegyesületeit, ha még azt is megfontolják, hogy a meghívó blankettájával hozzájáruljanak-e a távolmaradást megszüntetéséhez s a távolmaradást tanácsoló okok megszüntetéséhez, hogy hihessük azt, hogy őszinte lenne az öröm zavartalan a jóérzés, amivel a kisebbségek kulturtörökvéseinek önkéntes jelentkezését fogadják?

A Radics-párt alelnökének éles támadása Davidovics ellen

Davidovics ragaszkodik az alkotmányrevízióhoz

Beogradból jelentik: A kormány kedden nem tartotta meg a szokott mindennapos minisztertanácsot. *Pasic* miniszterelnök blédi utazása is újabb halasztást szenvedett. A miniszterelnök kedden délelőtt és délután is megjelent hivatalában, ahol a kormány több tagjának látogatását fogadta. Megjelent a miniszterelnöknel *Vukics* Velja postaiügyi miniszter, aki referált *Pasic*knak — blédi audienciájáról. *Srskics* belügyminiszter kedden Blédben utazott, hogy a királynak a belpolitikai helyzetről és az ellenzéki népgyűléseken lefolyt incidensekről referáljon.

A kormány és földművespárt kommunikéharca

A népgyűlések szétzavarásának ügye még mindig élénken foglalkoztatja a politikai pártokat. Hétfőn a kormány hivatalos kommuniké adott ki a rajjai eseményekről, ahol tudvalevően *Moskovljevic* és *Vuics* földművespárti képviselők csak nehezen tudtak megmenekülni támadóik elől. A kormány a kommunikében azzal menti a hatóságokat, hogy a földművespárt a népgyűléseket nem jelentette be idejében, úgy, hogy a járási hatóságokhoz csak akkor érkezett be a jelentés, amikor az összetűzés már megtörtént.

A kormány hosszú nyilatkozatára kedden a földművespárt még hosszabb kommunikében válaszolt, amelyben megcáfolni igyekszik a kormány állításait, különösen pedig azt, hogy nem je-

lentették be idejében a gyűlést.

Davidovics a tengerparton agitál

A szkupstina tájéka is rendkívül csendes, tekintettel arra, hogy a képviselők legnagyobb része nincs Beogradban. Csak a radikális klubban volt kedden némi élénkség, ahol több miniszter is megjelent. Feltűnt, hogy *Miletics* Krszta földművelésügyi miniszter hosszabb tanácskozást folytatott *Dragovics* Miloraddal, a parlament alelnökével.

Nagy élénkség tapasztalható politikai tekintetben a vidéken, különösen azokban a városokban, ahol a pártvezérek fejtenek ki agitációt. Sokat foglalkozik a beogradi sajtó *Davidovics* Ljubának tengerparti körútjával, amely a jelek szerint nagy sikereket hoz a demokrata pártnak. *Davidovics* csot mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják és nagy tömegek hallgatják beszédeit. A beszédek szövege csak nagy késedelemmel érkezik meg Beogradba, a vidéki lapok azonban hosszabb tudósításokban számolnak be *Davidovics* beszédeiről.

A susaki demokrata népgyűlésről a zagrebi „Slobodna Tribuna” közöl hosszabb tudósítást. Különösen nagy feltűnést keltett a beszédnek az a része, melyben *Davidovics* a demokrata pártnak az alkotmány revíziója tekintetében elfoglalt álláspontját ismerteti. Erre vonatkozóan a demokrata párt elnöke többek közt a következőket mondja:

— Bizonyos urak nagyon gyakran hivatkoznak a mi programunkra. Kijelenthetem, hogy ehhez nincs joguk. A mi programunk liberális, haladó program, amelynek nagyon sok pontja nem került bele a *vidovdani* alkotmányba, ami pedig belekerült, azt csak kompromisszum alapján fogadták el. Ha becsületesek és szótartók akarunk lenni, akkor arra kell törekednünk, hogy programunk bekerülhessen az alkotmányba, ilyen körülmények közt pedig lehetetlen, hogy ne beszéljünk az alkotmány revíziójáról.

A Radics-párt nem hisz a demokraták őszinteségében

Nagy feltűnést keltett politikai körökben *Predavec*-nek, a Radics-párt alelnökének támadása *Davidovics* ellen. *Predavec* a Radics-párt dubrovniki nagygyűlésén beszédet mondott, amelyben élesen nyilatkozott *Davidovics* magatartásáról. Kikelt az ellen, hogy az ellenzéki blokk vezére különösen a horvát vidéken agitál, nem pedig Sumadiában, ahol a legnagyobb szükség van arra, hogy az ellenzéki pártok mandátumait biztosítsák. Ugyancsak támadta *Predavec* *Davidovics* horvát híveit is, akiknek szerinte kötelességük volna a Radics-pártba belépni. Végül kijelentette, hogy a horvát köztársasági parasztpárt nem hisz sem a demokraták, sem *Davidovics* őszinteségében.

Pribicevicsek agitációja Szerbiában

Míg *Davidovics*, a szerbiai demokraták képviselője az új területeken folytatja agitációs munkáját, addig *Pribicevic* pártja, amelynek különösen a Vajdaságban volt erős talaja, különösen Ó-szerbiában agitál.

A beogradi és a sabáci gyűlések után legközelebb Nisben tart nagygyűlést *Pribicevic* pártja. A gyűlésen *Lukinics* Edo is beszélni fog.

Beogradi hang az olasz külpolitika barátságos irányáról

A *Beogradski Novosti* keddi számában a külügyminiszteriumban nyert információk alapján cikket közöl, amely félhivatalosnak is tekinthető. A *Novosti* ebben a cikkben azt írja, hogy a Rómával kötött barátságos szerződés megkötése óta az olasz kormány magatartása tökéletesen korrekt és lojális volt. Ez leginkább az albán események alkalmával mutatkozott, amikor az olasz kormány érintkezésbe lépve a jugoszláv kormánnyal, az albán kérdésben teljes megegyezést hozott létre. Olaszország általában valamennyi külpolitikai kérdésben szívesen támogatta az SHS. királyságot.

